

Ὁ Λαμβέρτος ἐγκατέλιπε διάφορα συγγράμματα ἀλγέδνης, φυσικῆς, ἀστρονομίας καὶ μηχανικῆς, ἐπιστημῶν ὀφειλουσῶν αὐτῷ πλεῖστας ὅσας σπουδαιότητας ἀνακαλύψει.

24.

Λαχάρπ Ἰωάννης Φραγγῆσκος (α). Ἐκθετον γεννηθὲν ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1740 καὶ προσληφθὲν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους ἐκ τῆς ὁδοῦ **La-Hagre**, ἀφ' ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα.

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων μεγάλην ἐδείκνυε πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν. Τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἤρξατο διὰ ποικίλων ποιήσεων ὑποδεχθισῶν εὐνοϊκῶς· εἶτα ἔγραψε τὸν **Wawiek**, τραγωδίαν περίφημον, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡξιώθη τῆς προστασίας τοῦ Βολταίρου.

Μετὰ ταῦτα ἔγραψε πλεῖστας ἄλλας τραγωδίας, ἐν αἷς τὸν **Τίμο ἔοντα**, **Φεραμόδον**, **Γουσιαύον Βάζιν**, **Μαλάμιον** καὶ **Φι οττίσιν**.

Αἱ ἀκαδημαϊκαὶ ὁμίλινι του καταδεικνύουσι τὴν πολυμαθειάν του καὶ τὴν μεγάλην του κρίσιν. Ἐπεκροτήθησαν δὲ αἱ πανηγυρικοὶ του πρὸς τὸν Ῥακίαν, Βολταίρον, Φενελώνα καὶ Κατινάτ.

Τῷ 1771 ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας διὰ τὸ σύγγραμμά του, «Τὰ προτερήματα ἐν τῇ πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ εὐδαιμονίαν σχέσει αὐτῶν»· εἶτα ἔλαβε καὶ ἕτερον βραβεῖον διὰ τὸ σύγγραμμά του «Συμβουλαὶ πρὸς τοὺς νέους ποιητάς».

Συνεπεία τῆς ἀξιολόγου μεταφράσεώς του τοῦ Σβετονίου, ἐνεγράφη μέλος τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας, περὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1776.

Ἡ κριτικὴ ἦτο ἢ μᾶλλον μὲ τὸ πνεῦμά του συμβιβαζομένη, καί τοι δὲ συνεχῶς ἐφαίνετο δριμύς καὶ τραχὺς, πάντες ἀνωμαλόγησαν ὅτι ὁ Λαχάρπ ἦτο εἰς τῶν ἐξόχων κριτικῶν τῆς ἐποχῆς του.

Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις, τῇ 11 Φεβρουαρίου 1203.

25.

Λι Ναθαναήλ (β). — Δραματικὸς ποιητὴς ἄγγλος διαπρέψας κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα.

Φθὰς εἰς τὸν ἔσχατον τῆς πενίας βαθμόν, ἠνώθη μὲ ἐταιρίαν τινὰ κωμικῶν καὶ περιῆλθε

πλεῖστα τῆς Ἀγγλίας μέρη, πρὸς πορισμὸν ἄρτου.

Εἶτα συνέγραψε.

Τὸ πρῶτον αὐτοῦ δοκίμιον ἦτο ἡ τραγωδία **Νέρων**, ἥτις ἐπέτυχε πληρέστατα. Ταύτην ἐπηκολούθησαν πλεῖσται ἄλλαι τραγωδίαὶ ἀναντιρρήτως διαφημισθεῖσαι.

Καὶ ὅμως... μ' ὅλας τὰς τοιαύτας ἐπιτυχίας, ἡ δυστυχία δὲν ἔπαυσε παρακολουθοῦσα αὐτὸν, εἰς τρόπον ὥστε, καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς στερήσεως ἀπώλεσε τὸ λογικόν του καὶ ἐκλείσθη εἰς φρενοκομεῖον, ἐνθα ἔμειναν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη.

Ἐξελθὼν τῷ 1688, συνέγραψεν ἑτέρας δύο τραγωδίας, τὴν **πριγκηπέσσαν τοῦ Κλέβ** καὶ τὴν **Σφαγὴν τῶν Ηρισίων**.

Ἀπεθανε οὖν τῷ 1692 ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν, ἐν τῇ φρικωδεστέρᾳ ἀνεχείᾳ καὶ στερήσει καὶ ἐτάφη ἀναλώμασι τοῦ δημοσίου.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

Α. Σ. ΔΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΔΙΚΩΝ ΤΟΥ Α. ΦΟΥΚΕ.

Ἡ δίκη τοῦ **Λαβαλλέτ** τῆς **Κυρίας Λαβαλλέτ** καὶ τῶν τριῶν Ἀγγλῶν (1815 — 1816).

(Μετάφρασις Α. ΕΡΑΜ.)

Εἶναι ἡ εἰκοστὴ Μαρτίου τοῦ ἔτους 1815. Ἡ παλινόρθωτος βασιλεία μετὰ δεκαπενθήμερους πολιτικὰς ταραχὰς ἐγκαταλείπει τοὺς Παρισίους καὶ φεύγει τὴν Γαλλίαν, ὅπως παραχωρήσῃ τὴν θέσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, τὸν ὁποῖον πρὶ ὀλίγου ἐθεώρει ἀπηλπισμένον ληστήν. Ὁ Ναπολέων εὐρίσκεται εἰς Φοντενεβλώ. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων τὸν περιμένει κατηρῆς καὶ σχεδὸν ἐκπληκτος, διότι, ὅ,τι ἐπεθύμουν οἱ Παριῖοι ἦτο μᾶλλον ἢ ἐπάνοδος τοῦ Ναπολέοντος, παρὰ ἡ ἀναχώρησις τῶν Βουρβόνων. Ἀλλ' ὁ στρατὸς ἠνοιξε τὰς ἀγκάλας του εἰς τὸν ἀρχηγόν του. Οἱ χωρικοὶ ἐχειρακρότησαν ἐκείνον ὅστις ἔμελλε νὰ ἐκδιώξῃ τὸ φάσμα τοῦ φεουδαλισμοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ ἀπηρχαιωμέναι ἀπαιτήσεις ἠπέλουν πρὸ ἐνὸς ἔτους, ὅλας τὰς κατακτήσεις τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξόχτητος. Ὁ Ναπο-

(α) Lahagre.

(β) Lee.

λέων επανέρχεται· ὅλαι αἱ παλαιαὶ ἔξεις τῆς τυφλῆς ὑπακοῆς ἐγείρονται, ὅλαι αἱ ἀφοσιώσεις επανέρχονται εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον.

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν 7 ὥραν τῆς πρωΐας, ἀνθρωπὸς τις μικροῦ ἀναστήματος, εὐσαρκὺς, χαρῖεις καὶ μειδιώτης φυσιογνωμίας, βαδίζει ἐπὶ τοῦ βουλευδάρτου τῆς ἀγούσης εἰς Μοντ-Μάρτρ.

Ἐνῶ δ' οὗτος ἐξαμπετε τὴν ὁδὸν, διασταυροῦται μεθ' ἀμάξης ἐκ τῆς ὁποίας φωνὴ τὸν κράζει.

— Ποῦ πηγαίνετε οὕτω, Κύριε Λαβαλλέτ; Ἀνάβητε πλησίον μου· ὑπάγω εἰς τὸ ταχυδρομεῖον νὰ ζητήσω καὶ μάθω νέα. Ὁ πεζὸς εἶναι ὁ παλαιὸς γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἀναβαίνει πλησίον ἐκείνου ὅστις τὸν προσκαλεῖ (δηλ. τοῦ Στρατηγοῦ Σιδαστιάνη) καὶ ἀμφοτέροι φθάνουσιν εἰς τὸ μέγαρον τῆς ὁδοῦ Jean Jacques Rousseau.

Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου εὐρίσκεται ἄμαξα ἐξευγμένη μετὰ ταχυδρομικοὺς ἵππους· εἶναι τοῦ κόμητος Φεράντ, ὑπουργοῦ τοῦ Κράτους καὶ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων ἀπὸ τῆς 13 Μαΐου 1814 μέχρι 19 Μαρτίου 1815, δηλαδή μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ἔμαθε τὴν φυγὴν τοῦ βασιλέως. Ἐκ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ κόμης Φεράντ δὲν εἶναι εἰμὴ γέρων ἀσθενὴς, ἀνήσυχος δ' αὖ τὸν ἑαυτὸν του, διὰ τὴν σύζυγόν του, διὰ τὴν περιουσίαν του, ὅστις σπεύδει νὰ συναθροίσῃ τὰ ἔγγραφα του, ἐτοιμάζει τὰ ἐπιπλά του, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ δείξῃ παντάπασιν ὅτι εἶναι μᾶλλον ἱππότης τοῦ βασιλέως του, ὑπάγει νὰ ζητήσῃ εἰς γωνίαν τινὰ, ἄσυλον ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον διακινδυνεύει κατὰ τι ὡς ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸ βασιλικὸν κόμμα.

Ὡς πρὸς τὸν Λαβαλλέτ, καθ' ἣν ὥραν ὁ κόμης Φεράντ ἐνόμισεν ἑαυτὸν πεπαυμένον ἐκ τῆς θέσεώς του διὰ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος, οὗτος φυσικῶς καὶ ἀναγκαίως ἐγκαθιδρύθη γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῆς παλινρθώτου αὐτοκρατορίας. Ἰδετέ τον! πῶς εἰσέρχεται ἐκεῖ ὡς νὰ ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν του! οἱ τμηματάρχαι τὸν χειροκροτοῦσιν, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γραφείου τῷ μειδιῶσι, πάντες περιμένουσιν ἀπ' αὐτὸν διαταγὰς καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀδύνατον νὰ ἀμφιβάλλῃ τις, ὅτι ὁ Κόμης Λαβαλλέτ δὲν εἶναι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ ἀνώτερος ἄρχων τῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κόμης Φεράντ ἐν τούτοις ταράσσεται,

ταχύνει τὴν ἀναχώρησίν του, διαπερᾷ τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀκροατηρίου ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκεται ὁ Κόμης Λαβαλλέτ μετὰ τινων ὑπαλλήλων του. Ὁ Λαβαλλέτ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, εὐμενὴς καὶ πολιτισμένος ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἀνατροφῆς, θέλει νὰ εἴπῃ εἰς τὸν προκατόχον του λέξεις τινὰς συλλυπητηρίους, νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, νὰ τῷ παράσχῃ βοήθειαν εἰς τὴν ἐσπευσμένην ταύτην ἀναχώρησίν του, ἀλλ' ὁ Φεράντ, τεταραγμένος, μόλις ἀνγνωρίζων τὸν Λαβαλλέτ, δὲν ἀκούει, δὲν βλέπει, δὲν ἀπαντᾷ, καὶ ἀποσύρεται μετὰ τινος ὥρως τὰ πάντα εἰσὶν ἑτοίμα διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀλλὰ φοβεῖται καὶ δὲν τολμᾷ ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐάν τὸν συνελάμβανον εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν; Ἀποφασίζει τέλος καὶ στέλλει νὰ ζητήσῃ μίαν ἄδειαν ἀπὸ τὸν διάδοχόν του. Ὁ Λαβαλλέτ διαμαρτύρεται ὅτι ἡ ἄδεια αὕτη εἶναι ἄχρηστος, ὅτι ὁ κόμης Φεράντ δύναται νὰ διατρέξῃ ὁλόκληρον τὴν Γαλλίαν, εἰάν τῷ ἐπέλθῃ εἰς τὴν φαντασίαν. Ἐπιμένοντος ὁμοῦς ἐκείνου, ὁ Λαβαλλέτ δίδει τὴν ἄδειαν.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἰδοὺ τὸ σπουδαῖον μέρος τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι, ἐπὶ μιᾷ καταστάσεως τοσοῦτον ἀπλῆς καὶ τὴν ὁποίαν ἐπίτηδες διηγήθημεν ἀπλῶς καὶ κατὰ τὴν πραγματικὴν αὐτῆς ὑπόστασιν, ἡδύνατό τις νὰ οἰκοδομήσῃ κατηγορίαν συνωμοσίας, δίκην ἐγκληματικῆς, ἀπόπειραν δικαστικῆς δολοφονίας (1) ἀτυχῶς ματαιωθείσαν δι' ὑψηλῆς ἀφοσιώσεως, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ τις διὰ τίνων σφαλμάτων ἡ παλινρθώτος βασιλεία κατέστη ἀξία νέας πτώσεως· ποίας ἀδύσους εἶχεν ἀνοίξει μετὰ αὐτῆς καὶ καὶ Γαλλίας· ὑποία ἀπόλυτος ἀγνοία τῶν αἰσθημάτων, τῶν γνώμων καὶ τῶν δημοσίων ἀναγκῶν τὴν διέκρινεν ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας τῆς ἐπανόδου τῆς μέχρους ἐκείνης καθ' ἣν ὥρην νὰ λάβῃ διὰ παντός τὴν τῆς ἐξορίας ὁδόν. Αἱ δίκαι τοῦ Labédoyère τοῦ Ney, τῶν ἀδελφῶν Faucher, ἀποδεικνύουσιν ἀρκούντως τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ χαρακτῆρος τῶν Βουρβόνων καὶ τοῦ τόπου, ἵνα μὴ ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθωμεν πάλιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Πρὸς κατανόησιν τῶν γεγονότων ἐνταῦθα θὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον νὰ ἐξηγήσωμεν ὑποῖός τις ἦτο ὁ κόμης Λαβαλλέτ καὶ ὁ κόμης Φεράντ.

(1) Ὡς οἱ ἐνορκιστοὶ, χρηζόμενοι εἰς τὴν βασιλείαν, νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν ἑταῖον, ἐνῶ οὐδὲν πρῶτον ἐταῖον ἦτο.

Ὁ Antoine Marie Chamans Lavallette γεννηθεὶς εἰς Παρίσιους ἐν ἔτει 1769 ὑφ' ἐνὸς ἐντίμου ἐμπόρου, ἀφοῦ παρεδόθη εἰς τὸ σχολεῖν τοῦ Ἀρκούρ μαθήματα ἀνώτερα τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ τάξεως, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ὅπερ ἦτο τότε τὸ καταφύγιον τῶν φιλοδόξων καὶ τῶν ἐξόχων ἀνθρώπων τῶν μὴ ἐπιστηριζομένων ἐπὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς παρουσίας των.

Ὁ νέος Λαβαλλέτ χάριν τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματός, του ἐπέτυχεν εἰς ἀγίαν Γενοβιέφην θέσιν βιβλιοθηκαρίου. Ἀλλὰ εἰς τὴν πρώτην τῆς Ἐπαναστάσεως πνοὴν ἐγκατέλειψε τὸ δίκαιον καὶ ἐχαίρετι μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν μεγάλην πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν παλλίγγενεσιν. Ἐν τούτοις ὡς τιμιώτατος ἄνθρωπος ἠγανάκτησεν, ὅτε ἡ βασιλεία ἐξυβρίσθη καὶ ἀπειλήθη ὑπὸ τινων ἀθλίων ἀρπασάντων τὰ δικαιώματα τῆς Γαλλίας. Ὁ Λαβαλλέτ ἐθνοφύλαξ ἐκινδύνευσε νὰ δολοφονηθῇ τὴν 10 Αὐγούστου καὶ ὅταν ὁ Λουδοβίκος XVI ἐγκατέλειψε τοὺς ὑπερασπιστάς του, ἐκινδύνευσε πάλιν ὑπογράφων τὴν πρὸς τὴν συνέλευσιν ἀναφορὰν ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς τούτου βασιλέως, ὅστις ἐγκατέλιπεν ἑαυτόν.

Ὁ Λαβαλλέτ ἀναμφιβόλως ἤθελεν ἐξαλείψῃ διὰ τοῦ αἵματός του τὴν γενναίαν ταύτην ἀνοησίαν, ἐὰν δὲν ἐζήτει ἄσυλον ἐκεῖ, ἐνθα τὸ εὐρισκόν ἅπαντες οἱ ἐντιμοὶ γάλλοι οἱ ἀηδιάσαντες τὸ αἷμα καὶ τὰς προγραφάς. Κατεγράφη εἰς τὴν λεγεῶνα τῶν Ἀλπεων ὑπὸ τοῦ Baraguey — d' Hilliers. Μετ' ὀλίγον ὀνομασθεὶς ὑπασπιστῆς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ του, ὅστις ἐγένετο στρατηγός, ὁ Λαβαλλέτ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ διατελέσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βοναπάρτου ἐν Ἰταλίᾳ. Λοχαγὸς ἐν Ἀρκόλῃ, ὑπασπιστῆς τοῦ νέου νικητοῦ τῆς Αὐστρίας, ὁ Λαβαλλέτ δὲν ἦτο μόνον διακεκριμένος ἀξιωματικός, ἀλλ' εἶχεν ἀκόμη ὅ,τι ὁ Βοναπάρτης εὗρισκε δυσκόλως μεταξὺ τῶν συναδέλφων του, γνώσεις σπουδαίας, καλὴν συμπεριφορὰν, ὡς οἱ τοῦ παρελθόντος ἄνθρωποι, εὐφυΐαν καὶ διοικητικὴν νοημοσύνην. Ὡσαύτως ὁ Λαβαλλέτ ἐπεφορτίσθη μὲ διαφόρους ἐντολὰς μυστικὰς εἰς τὸ Τυρόλον, εἰς Παρίσιους ἐπὶ τοῦ διευθυντηρίου, εἰς Γενέβην καὶ εἰς Ραστάδην.

Ὅπως κάλλιον προσεταιρισθῇ τὴν ἀφοσιωμένην ταύτην ἱκανότητα, ὁ Βοναπάρτης συνέζευξε μετὰ τοῦ Λαβαλλέτ Βωχαρνίδα τινὰ Emilie Louise, θυγατέρα τοῦ μαρκεσίου Beaubarnais, καὶ ἀνεψιάν τῆς So-

sephine Tascher de la Pagerie ἀπὸ τοῦ πρώτου συζύγου αὐτῆς κόμητος Ἀλεξάνδρου.

Ἐπανερχόμενος ἐξ Αἰγύπτου μετὰ τοῦ Βοναπάρτου, ὁ Λαβαλλέτ δὲν συνετέλεσεν ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πολιτικοῦ τολμήματος τοῦ μηνὸς Βρουμέριου, καὶ ὅταν ὁ κύριός του ὑπῆρξε κύριος τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ὑπάτου, ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως διπλωματικός ὑπάλληλος παρὰ τῇ Σαξωνίᾳ καὶ Ἑσση, διευθυντῆς τοῦ γρεωλυτικοῦ ταμείου καὶ τέλος διευθυντῆς τῶν ταχυδρομείων, πρῶτον ὡς ἐπίτροπος καὶ δεύτερον, ὡς σύμβουλος τοῦ Κράτους, γενικὸς διευθυντῆς. Ὀνομασθεὶς κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας ἐν ἔτει 1808, ἀξιωματικός τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἐν ἔτει 1811, ἦτον εἰσέτι μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὴν διευθύνσιν τῆς μεγάλης ταύτης ὑπαρεσίας τῶν ταχυδρομείων τῆς Αὐτοκρατορίας.

Εἶναι δύσκαλον σήμερον νὰ φαντασθῇ τις τὰ ἀπέραντον τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἐπὶ τοῦ Ναπολέοντος Α'. Ποία κυκλοφορία μεγάλη, ποία συγκέντρωσις ἰσχυρὰ ἦτο ἡ τῶν ἀλληλογραφιῶν τῆς γιγαντώδους Γαλλίας μετὰ τῶν πρὸς αὐτὴν προσηρτημένων βασιλείων καὶ τῶν νομαδικῶν στρατῶν, καὶ ποία μέσα ἄθλια δι' ἀνάγκας τοσοῦτον μεγάλας! Ταχυδρόμοι, ἄμαξι, χωροφύλακες, καὶ τινὰ τηλεγραφικὰ σύρματα τῆς Chapis, ἄφωνα τὴν νύκτα, ἄφωνα ἔνεκα τῆς βροχῆς καὶ τῆς οὐρίχλης! Σήμερον μετὰ τῆς Γαλλίας διηρημένης, μετὰ τῶν ἰσχυρῶν μέσων τῶν παρὰ τῆς ἐπιστήμης δοθέντων, διευθυντῆς ἐνεργητικὸς καὶ ἐπιμελής καὶ ὑπάλληλοι κακῶς μισθοδοτούμενοι, ἀρκοῦσιν εἰς τὴν ἀκατανόητον κυκλοφορίαν τῶν προσωπικῶν ἀλληλογραφιῶν; Ἀλλὰ τότε, ἐὰν τὸ ἄτομον ἔγραφεν ὀλίγον ἔπρεπε τὸ κράτος νὰ ἦναι πανταχοῦ. Ὁ Λαβαλλέτ ἐξεπλήρωσε τὰ λεπτὰ ταῦτα καθήκοντα μετ' ἀδαμάστου ἐνεργείας, μετὰ νοημοσύνης οὐχὶ τῆς κοινῆς, μετὰ πνεύματος διοργανισμοῦ τοιοῦτου, ὅπερ, οὕτως εἰπεῖν, ἐταύτισε μετὰ τῆς ὑπηρεσίας.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ Λαβαλλέτ ἠγαπᾶτο γενικῶς ἐδείκνυε μεγάλην σταθερότητα σχέσεων. Ἡ ἀναμφισβήτητος τιμιότης του ἐπέταττε τὸν σεβασμὸν, ἡ ἀγαθότης του ἦτο παροιμιώδης. « Μετ' αὐτοῦ, ἔλεγεν ὁ στρατηγὸς Σεβαστιάνης ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐντίμου τούτου ἀνθρώπου, μετ' αὐτοῦ ἡ διάχυσις τῆς καρδίας καὶ ἡ εἰλικρίνεια, οὐδέποτε διεκινδύνευσαν. Ὡραῖος καὶ ἀξίος ἔ-

παινος ! Είναι σπάνιοι εκείνοι οί όποιοι διοικοῦσι διά τῆς εὐφυΐας των καί οὐχί διά τῆς ραδιουργίας καί τοῦ κοινοῦ παραδείγματος.

(ἀκολουθεῖ)

Ο ΕΝ ΕΦΕΣΩ ΝΑΟΣ.

Ὁ Ἀγγλικός αὐχρόνος δημοσιεύει τὰς ἐξῆς πληροφορίες περί τῆς γενομένης ἀνακαλύψεως τῶν λειψάνων τοῦ λαμπροῦ τούτου μνημείου.

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ περίφημος ναός τῆς Ἀρτέμιδος ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου. Πυρποληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡροστράτου τὴν αὐτὴν τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡμέραν, τούτέστι τρεῖς καὶ ἡμισυ αἰώνας πρὸ Χριστοῦ, εἶχεν ἀνοικοδομηθῆ μεγχροπρεπῶς. Καταστραφεῖς δὲ κατόπιν ἐπὶ Κωνσταντίνου, κατὰ τοὺς μὲν ὑπὸ σεισμῶν, κατὰ τοὺς δὲ ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων, ἐχρησίμευσεν ὡς λατομεῖον εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας τοὺς ἀνοικοδομήσαντας τὴν ἐν Ἐφέσῳ Βυζαντινὴν πόλιν, πιθανῶς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ.

Τὰ ἐναπολειφθέντα ἐρείπια κατεχώθησαν βαθμηδόν, καλυφθέντα ὑπὸ ἐπιπροσθέτων στρωμάτων. Οὕτως αὐτὸ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος διετέλεσε κεκαλυμμένον 22 πόδας ὑπὸ τὴν γῆν, μέχρις οὗ γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῶν ἄγγλων ἀπεκαλύφθη τὸ μαρμαρίνον αὐτοῦ ἐπίστρωμα, ἐφ' οὗ εὐρίσκοντο εἰσέτι συμπεφυρμένα τμήματα στηλῶν καὶ ἀναγλύφων.

Ἡ σπουδαιοτάτη αὕτη ἀρχαιολογικὴ ἀνακάλυψις ὀφείλεται εἰς τὴν ὀξυδερκεῖαν καὶ τὴν ἐνεργητικότητά τοῦ K. Wood, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1869 ἀναζητῶν τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ, ἰδίως ἀναλώμασι καὶ δι' ἐπιχορηγήσεως τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ἔδρεψε τέλος τοῦς καρπούς τῶν μακρῶν αὐτοῦ κόπων, ἐξακριβώσας περὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τοὺς παρελθόντας τρεῖς μῆνας ἀπεκαλύφθη μέγα μέρος τῆς παρὰ τοῦ οἰκοδομήματος κατεχομένης ἐπιφανείας, ἀνευρεθέντων σποράδην τῶν ἄλλοτε ἐπεστρωμένων μαρμάρων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατακερματισμένων.

Αἱ στήλαι ἔχουσαι ἐξ ποδῶν διάμετρον, μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ ναός εἶχε κολοσσιαίας διαστάσεις, μείζονας τῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ πάντων τῶν σωζομένων ἐργῶν τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας. Τὸ ὑπέρμετρον

βάρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μαρμάρων ἠνάγκασε τὸν K. Wood νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν ἀρρωγὴν τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, τοῦ μόνου δυναμένου νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ ἀρρωγὴ δὲ αὐτοῦ τῷ ἐδόθη μετὰ πολλῆς προθυμίας παρὰ τοῦ Ναυαρχείου, ἀποστέλλαντος αὐτῷ τὸ πολεμικὸν πλοῖον «Καληδονία», ἐφ' οὗ ἀπὸ ἐνὸς ἡδὴ μηνὸς ἐπιδηιάζονται ἐκ Σμύρνης καὶ Ἐφέσου τὰ ὑπὸ τοῦ Wood ἐκλεγόμενα μάρμαρα, τὰ προωρισμένα διὰ τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον.

Τὸ μέγιστον τῶν μαρμαρίνων τούτων τμημάτων, βάρους 11 τόνων, ἀπατέλει μέρος τοῦ κιονοκράνου μιᾶς τῶν 36 ἀναγλύφων στηλῶν περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Πλίνιος.

Πιστεύεται ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχιτεκτονικῇ παρόμοιον παράδειγμα τοιοῦτου τολμηροῦ νεωτερισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ κιονοκράνου ὑπάρχει ἀναγεγλυμμένον σύμπλεγμα τι θεοτήτων, ἐν αἷς μόνος διακρίνεται καὶ ἀναγνωρίζεται ὁ Ἑρμῆς· αἱ λοιπαὶ παριστῶσι γυναῖκας περικεκαλυμμένας ἐπὶ ἐτέρου τινὸς λίθου παρίσταται ὁ Ἡρακλῆς παλαίων κατὰ τινος γυναικὸς περικεκαλυμμένης. Τὰ ἀνάγλυφα εἶναι ζωηρὰ καὶ λαμπρά, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι τὴν λεπτότητα τῶν ἀναγλύφων τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ γλύφῃ αὐτῶν εἶναι πλημμελὴς καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν Μακεδονικὴν ἐποχὴν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἦτο ρυθμοῦ Ἰωνικοῦ. Ὁ K. Wood ἐξελέξατο τὰ καταλλελοτέρα τμήματα πρὸς ἐνδειξιν τῆς διαστάσεως τῶν βάσεων, τῶν στηλῶν καὶ τῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος. Ταῦτα δὲ θέλουσιν ἀποτελέσει νέον κεφάλαιον τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας.

Δὲν δύναται τις νὰ θεωρήσῃ ἄνευ ἐνδιαφέροντος τὰ λείψανα τῶν περιφήμων τούτων στηλῶν, ὅς εἶδεν ὁ Ἅγιος Παῦλος καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν.

Σ. Σ. Δημοσιεύοντες τὰς ἀνωτέρω πληροφορίες τοῦ ἀγγλικοῦ φύλλου, ἐκφράζομεν τὴν βαθεῖαν ἡμῶν λύπην ἐπὶ τῇ βεβήλῳ συλῆσει τῶν προγονικῶν ἡμῶν ἀριστουργημάτων, εὐελπιστοῦντες ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις θέλει λάβει σὺντονα μέτρα, ὅπως τοῦλάχιστον περισώσῃ τὰ ἐναπομείναντα λείψανα τῶν κειμηλίων ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀπληστίας.